

УДК 378.147.33 : 78

**MEDIA COMPETENCE OF THE FUTURE MUSIC TEACHER AS A
RESULT OF THE IMPLEMENTATION OF MEDIA EDUCATION
МЕДІАКОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ
ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІА-ОСВІТИ**

Kaikova M.M. /Кайкова М.М.*teacher /викладач,***Savranska O.M./Савранська О.М.***teacher /викладач**Municipal Institution" Uman Taras Shevchenko Professional College
of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council"**Heavenly Hundred, 33, 20300**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»**вул. Небесної сотні, 33, 20300*

Анотація. У статті узагальнено компетентнісний підхід до підготовки майбутнього вчителя музики стосовно застосування засобів медіа-освіти, зорієнтованого на особистісний і професійний саморозвиток, готового працювати в освітніх закладах різного типу. Праналізовано літературу з проблеми оволодіння знаннями, уміннями та навичками, необхідними для життєдіяльності в інформаційному суспільстві та підвищення результативності професійної музично-педагогічної діяльності. Встановлено, що медіакомпетентність майбутніх учителів музики визначається сукупністю взаємопов'язаних елементів та особливістю психологічної взаємодії студентів з медіа-освітою

Ключові слова: медіакомпетентність, майбутні вчителі музики.

Вступ.

Заклади вищої освіти забезпечують компетентнісний підхід до підготовки майбутнього вчителя музики зорієнтованого на особистісний і професійний саморозвиток, готового працювати в освітніх закладах різного типу.

Поняття «компетентність» застосовувати у вітчизняній та зарубіжній літературі у 20-х роках ХХ століття. З'являлись публікації із визначенням вимог до професійних знань, умінь і навичок вчителя (С. Гусев, Ф. Корольов, П. Парібока та ін.), вивчався зарубіжний досвід щодо підготовки вчителя та його компетентності (М. Ільїн, П. Коган та ін.).

Основний текст.

Існують різні підходи до сприйняття і тлумачення поняття «компетентнісний підхід», «компетентність», це пов'язано з особливостями суспільно-економічного розвитку держави, національними традиціями, особливостями формування і розвитку системи освіти.

Обґрунтована концепція компетентнісного підходу вченими (Н. Бібік, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, С. Трубачева), які під терміном «компетенція» пропонують розуміти коло повноважень організації, установи або особи. В межах своєї компетенції особа може бути компетентною або некомпетентною в певних питаннях, тобто набути компетентність у певній сфері діяльності.

У психолого-педагогічній науці професіоналізм і компетентність розглядають як два аспекти, як дві нерозривні, взаємопов'язані характеристики вчителя і як особистості, і як професіонала. На думку Є. Барбіної та К. Щедросевої, компетентність – це ступінь вираження та прояву набутого професійного досвіду у процесі навчання та реалізації його в безпосередній професійній діяльності [1, с.30].

Аналіз літератури з досліджуваної проблеми встановив *ознаки компетентності*, що обумовлені постійними змінами світу:

- компетентність має діяльнісний характер узагальнених вмінь у поєднанні з предметними вміннями і знаннями в конкретних галузях;
- вона проявляється у вмінні особистості робити вибір, виходячи з адекватної оцінки в конкретній ситуації.

У науковій літературі компетентність вчителя музики висвітлювалась у багатьох працях, присвячених питанням фахової підготовки майбутнього учителя музичних дисциплін. Зокрема, розглядалися сутність педагогічної діяльності вчителя музики (В. Орлов, Г. Падалка, О. Рудницька, О. Щолокова та інші), формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики та її складових (М. Михаськова, Є. Проворова та ін.).

М. Михаськова, досліджуючи фахову компетентність вчителя, визначає її як здатність до освітньої діяльності на основі набутих знань, умінь та у відповідності з суспільними вимогами, ціннісними орієнтаціями та уточнює, що фахова компетентність майбутнього вчителя музики має свою специфіку і визначається метою і змістом музично-освітньої діяльності в школі. Це специфічна інтегральна здатність, яка включає в себе музичні та педагогічні компоненти, що забезпечують успіх музично-освітньої діяльності [2, с.6].

Особливої уваги заслуговує формування здатності майбутнього вчителя музики активно використовувати інформаційне поле преси, радіо, телебачення, кінематографа, інформаційних технологій та Інтернету з метою успішної реалізації завдань музично-освітньої діяльності. Результатом даної готовності сучасні дослідники визначають медіа-грамотність, інші автори – сформовану медіа-культура або медіакомпетентність.

О. Федорова вважала, що мета медіа-освіти – медіакомпетентність особистості, тобто набуття нею знань та вмінь, які дають змогу використовувати інформацію із засобів масової інформації, критично її аналізувати, оцінювати [2]. На основі цього тлумачення можна говорити про *медіакомпетентність* як сукупність набутого вміння використовувати знання зі сфери медіа з метою зменшення ймовірного негативного впливу на свідомість, а також задоволення професійних та власних потреб. Очевидно, що формування медіа-компетентності передбачає досвід споживання інформаційного продукту, і не лише шляхом вивчення теоретичного матеріалу.

Н. Шубенко пропонує визначення, що медіакомпетентність майбутнього вчителя музики є інтегративною професійно-особистісною характеристикою, яка визначає єдність теоретичної і практичної готовності майбутнього вчителя музики до медіадіяльності відповідно до вимог мистецької освіти в умовах інформатизації суспільства. Під медіадіяльністю вона розуміє сукупність

усвідомлених дій, спрямованих на сприйняття, аналіз, оцінювання, використання, створення, поширення медіатекстів в процесі актуалізації та розвитку особистості майбутнього вчителя музики.

На основі узагальнення наукових джерел вважаємо, що медіакомпетентність майбутніх учителів музики визначається сукупністю взаємопов'язаних елементів:

- системи ціннісних орієнтацій стосовно застосування засобів медіа-освіти;
- теоретичних знань у сфері медіа-освіти;
- практичних умінь та навичок користування засобами медіа-інформації;
- задоволення особистих потреб;
- самоосвіти;
- взаємодії з навколишнім світом у процесі інформаційно-професійної та музично-педагогічної діяльності.

У сучасних дослідженнях з основ впровадження медіа-освіти [2;3] акцентовано, що організовуючи освітній процес у вищій школі, необхідно враховувати специфічні особливості психологічної взаємодії студентів з медіа (аудіальними, друкованими, візуальними, аудіовізуальними), які передбачають:

- наявність культури подання інформації та культури її сприйняття;
- розвиток особистості, здатної до читання, аналізу та оцінки медіа тексту;
- заняття медіа-творчістю;
- опанування нових знань, умінь засобами медіа;
- регулювання стану психічної мобілізації, готовності, інтенсивності та адаптивності у процесі роботи з медіа-засобами і комп'ютером;
- використання різних форм діяльності;
- забезпечення творчого характеру освітнього процесу.

О. Федоров визначив показники розвитку медіакомпетентності особистості:

- ✓ мотиваційний показник (мотиви контактів з медіатекстами: жанрові, тематичні, емоційні, гносеологічні, гедоністичні, психологічні, моральні, інтелектуальні, естетичні, терапевтичні тощо);
- ✓ контактний показник, тобто частота контакту з медіатекстами;
- ✓ інформаційний показник – знання термінології, теорії й історії медіа-культури, розуміння процесу масової комунікації і медійних впливів у контексті реального світу;
- ✓ перцептивний показник, тобто здібності до сприйняття медіатекстів;
- ✓ інтерпретаційний показник – уміння інтерпретувати, аналізувати медіатексти на основі певного рівня медіасприйняття;
- ✓ операційний-оціночний показник – вміння створювати власні медіатексти;
- ✓ креативний показник, тобто наявність творчої складової в різних аспектах діяльності (перцептивної, ігрової, художньої, дослідницької та інших), пов'язаної з медіа [3].

Висновки.

Отже, формування медіакомпетентності майбутнього вчителя музики можна визначити як поетапний процес формування системи ціннісних орієнтацій стосовно застосування засобів медіа-освіти та оволодіння знаннями, уміннями та навичками, необхідними для життєдіяльності в інформаційному суспільстві та підвищення результативності професійної музично-педагогічної діяльності.

Література:

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/konceptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukrayini>
2. Михаськова М. А. Формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання музики та музичного виховання» / М. А. Михаськова. – К., 2007. – 19 с.
3. Онкович Г. В. Медіа-освітні технології і компетентнісний підхід/ Г. В. Онкович//Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій колі України: матеріали методол. семінару. – К.: Пед. думка, 2009. – С. 206–217.

References:

1. Concept of implementation of media education in Ukraine [Electronic resource]. Access mode: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/konceptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukrayini>
2. Mykhaskova M. A. Formation of the professional competence of the future music teacher: autoref. thesis for obtaining sciences. candidate degree ped. Sciences: specialist 13.00.02 "Theory and methodology of teaching music and musical education" / M. A. Mykhaskova. - K., 2007. - 19 p.
3. Onkovich H. V. Media-educational technologies and the competence approach/ G. V. Onkovich//Implementation of the European experience of the competence approach in the higher circles of Ukraine: materials of methodology. seminar - K.: Ped. dumka, 2009. – pp. 206–217.

***Abstract.** The article summarizes the competence-based approach to the training of a future music teacher in relation to the use of media education tools, focused on personal and professional self-development, ready to work in educational institutions of various types. The literature on the problem of mastering the knowledge, abilities and skills necessary for life in the information society and increasing the effectiveness of professional music-pedagogical activity was analyzed. It was established that the media competence of future music teachers is determined by a set of interrelated elements and the peculiarity of students' psychological interaction with media education*

***Key words:** media competence, future music teachers.*